

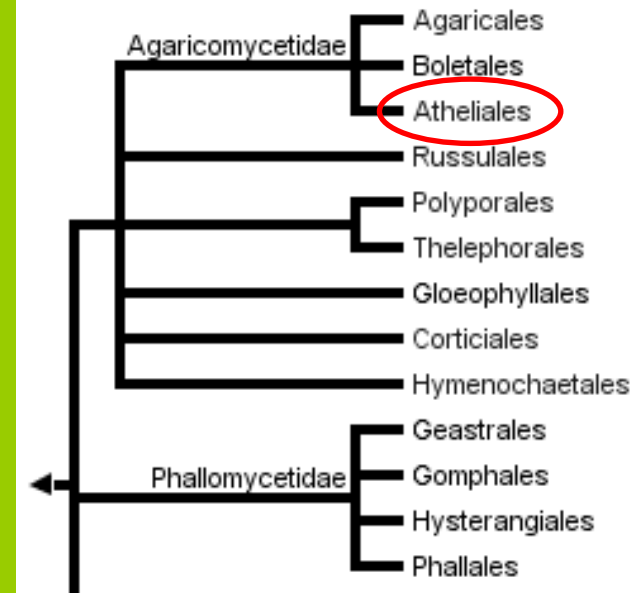
řád *Atheliales* (kornatečkotvaré)

relativně nově odlišená skupina, pravděpodobně sesterská vývojová větev hřibotvarých hub

plodnice resupinátní (korticioidní), nenápadné, tenké monomitický hyfový systém, cystidy chybí

někteří zástupci významnými mykorizními symbionty (r. *Piloderma*), jiní saprofyti či paraziti (např. *Athelia arachnoidea* parazituje na lišejnících)

náleží sem i ± tropický rod *Dictyonema*, zahrnující lichenizované druhy

www.mycokoey.com

Athelia epiphylla (kornatečka)

parazituje na kokálních epifytických řasách

Bysocorticium (pavučiník)

mykorizní druhy, nápadně modře zbarvené rozlité plodnice

www.mycokoey.com

řád *Boletales* (hřibotvaré)

plodnice vždy jednoleté, nejčastěji kloboukaté (obvykle stipitátní), přítomny i rozlité typy, časté i gasteroidní formy

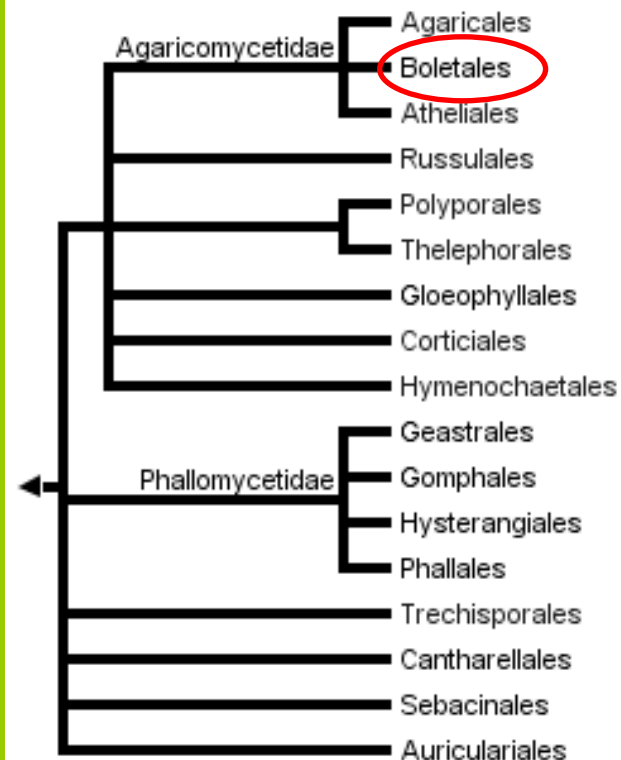
hymenofor pórovitý, ale i lupenitý či žilnatý nebo hladký (u kloboukatých zástupců většinou snadno oddělitelný od dužniny klobouku)

trama hymenoforu bilaterální

často hnědý výtrusný prach

vývojově původnější skupiny zahrnují dřevní saprofyty působící hnědou hnilobu, téměř vždy dřeva jehličnanů

odvozenější skupiny mykorizní, několik zástupců je mykoparazitických

čeled' *Coniophoraceae* (popraškovité)

plodnice polorozlitá (efusoreflexní) nebo rozlitá

hymenofor hladký, vrásčitý (merulioidní) až poroidní

výtrusy hladké, často žlutohnědé, silnostěnné a dextrinoidní

dřevní saprofyti až slabí paraziti (*Coniophora piceae*)

Coniophora puteana (popraška sklepní)

významný rozkladač dřeva v domácnostech

Serpula himantoides (dřevomorka lesní)

Serpula lacrymans (dřevomorka domácí)

tlustě vatovité plodnice s merulioidním hymenoforem
nejvýznamnější škůdce dřeva v domácnostech
díky metabolicky získané vodě se šíří i do suchého dřeva
v přírodě velmi vzácná

čeled' *Hygrophoropsidaceae*

(lištičkovité)

kloboukaté plodnice se sbíhavými lupeny

bezbarvé výtrusy

saprofytické druhy (pozemní či dřevní)

Hygrophoropsis aurantiaca (lištička pomerančová)

oranžové plodnice s centrálním třeněm

saprofyt na dřevě, jehličí a větvičkách ve smrčinách

T. atrotomentosa (č. černoňatá)

Tapinella (čechratka)

saprofyti na dřevě jehličnanů, hnědá hniloba

T. panuoides (č. sklepní)

čeled' *Paxillaceae* (čechratkovité)

kloboukaté plodnice s centrálním třeněm

hymenofor: sbíhavé lupeny či póry

výhradně mykorizní zástupci

Gyrodon lividus (podloubník siný)

nízké sbíhavé rourky s drobnými póry

vzácnější druh, mykorizní symbiont olše

Paxillus involutus (čechratka podvinutá)

podvinutý okraj kl., sbíhavé lupeny

velmi hojná ve všech lesích, i v parcích

jedovatá - způsobuje alergické reakce

(imunohemolýza)

čeleď *Suillaceae* (klouzkovité)

kloboukaté plodnice, hymenofor rourkovitý
často slizký klobouk, někdy vyvinut závoj a prsten

silně specializovaní mykorizní partneři
jehličnatých dřevin

většinou chutné jedlé druhy

Suillus grevillei (klouzek sličný)
žlutooranžová plodnice, třeň s prstenem
vazba na modřín

Boletinus cavipes (hřib dutonohý, hřibovec d.)
suchý šupinatý klobouk, velké hranaté póry, dutý třeň
výhradně pod modřiny; jedlý

S. granulatus (k. zrnitý)
symbioza s borovicemi, velum chybí

čeleď *Gomphidiaceae* (slizákovité)

kloboukaté plodnice, řídké tlusté sbíhavé lupeny

vyvinut závoj (velum parziale)

skoro černý výtrusný prach

mykorizní druhy s vazbou na jehličnany

výborné jedlé houby

Gomphidius (slizák)

povrch klobouku i velum slizké

G. glutinosus (s. mazlavý) - mykoriza se smrky

Chroogomphus (slizák)

velum vláknité, klobouk nanejvýš lepkavý

Ch. rutilus (s. lepkavý) - mykoriza s borovicí

čeleď *Rhizopogonaceae* (kořenovcovité)
podzemní břichatky
pružné plodnice s komůrkatým teřichem
mykorizní zástupci (výhradně čel. *Pinaceae*)
rod *Rhizopogon* (kořenovec)

R. roseolus (k. červenavý)

M. variegatus (č. pestrý)

čeleď *Melanogastraceae* (černouškovité)
mykorizní podzemní břichatky
hnědavá okrovka, teřich komůrkatý, s
bělavými stěnami slizovitý
rod *Melanogaster* (černoušek)

čeleď *Boletaceae* (hřibovité)

zpravidla kloboukaté plodnice s poroidním, vzácně lamelovitým hymenoforem

zastoupeny i gasteroidní typy (*Chamonixia*)

často typicky vřetenovité spory

mykorizní zástupci, výjimečně paraziti

Boletus (hřib)

obvykle velké masité plodnice, často síťka na třeni

olivově hnědý výtrusný prach

mykoriza s různými dřevinami, většinou jedlé druhy

B. edulis (h. smrkový)

B. satanas (h. satan)

obrovské plodnice, bělavý klobouk, červené póry, soudkovitý třeň se síťkou, dužnina slabě modrá

vzácný bazofilní teplomilný druh
za syrova prudce jedovatý!

Phylloporus rhodoxanthus (lupenopórka červenožlutá)
lupenitý hymenofor, jinak ~suchohříby

X. chryserveron (s. žlutomasý - „babka“)
drobné plodnice, povrch klobouku
políčkovitě rozpraskaný

Xerocomus (suchohříb)

oproti r. *Boletus* zpravidla drobnější plodnice,
odlišná struktura pokožky klobouku

X. badius (s. hnědý)

klobouk za vlhka slizký, dužnina na řezu modrá
velmi hojný druh, zejména v jehličnatých lesích

Leccinum (kozák, křemenáč)
výrazně šupinkatý třeň
póry v dospělosti šedohnědé
rodově specifická mykoriza

L. rufum (křemenáč osikový)
vazba na topol osiku

L. scabrum (kozák březový)

Tylopilus felleus (hřib žlučník)

rourky v dospělosti nápadně vyklenuté, růžové
výrazná síťka na třeni, hořká chuť
hojný nejedlý druh smrčín

Porphyrellus pseudoscaber (hřib nachovýtrusný)
celá plodnice kouřově hnědá, třeň bez síťky
běžný v podhorských smrčinách; jedlý

Strobilomyces floccopus (šiškovec černý)
povrch šedočerné plodnice plst'ovitě šupinatý
tvrdá dužnina na řezu červená
spory tmavé, kulovité, hrubě ornamentované

Chalciporus piperatus (hřib peprný)
drobné plodnice, měďové póry
žlutá palčivá dužnina
jedlý jen jako koření

Buchwaldoboletus lignicola (hřib dřevožijný)
vzhled suchohříbu, ale lignikolní saprofyt
často spolu s hnědákem Schweinitzovým
vzácný

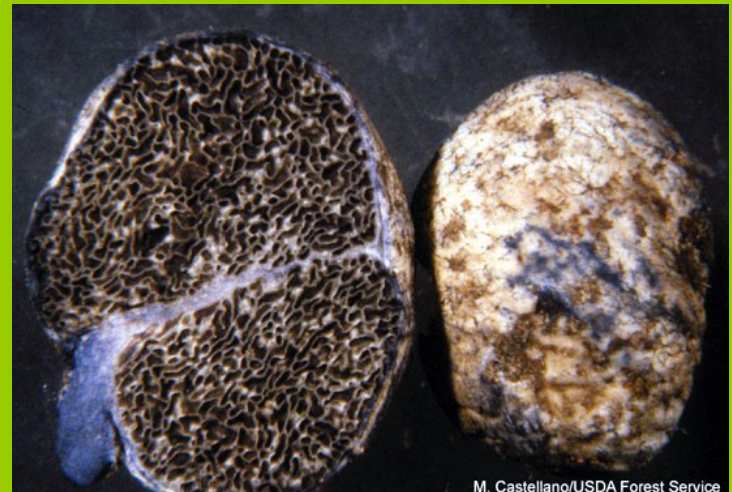

Pseudoboletus parasiticus (hřib příživný)
mykoparazit na pestřecích

Chamonixia caespitosa (šamonie modrající)
podzemní gasteroidní plodnice
bílá okrovka, otlakem rychle modrající
humózní smrčiny, vzácně
v ČR chráněný druh

čeleď *Gyroporaceae*

rod *Gyroporus* (hříbník, hřib) charakterizován bledě citronovým výtrusným prachem (x *Boletaceae*) a dutým třeněm

jedlé houby

G. cyanescens (h. siný)

slámově žlutá plodnice

dužnina intenzivně indigově modrající

písčité bory a podhorské bučiny

čeleď *Calostomataceae*

břichatkovité typy

plodnice nadzemní, s velmi odvozenou stavbou, teřich za zralosti prachovitý

rod *Calostoma* (krásnoústka)- (sub)tropy

čeleď *Sclerodermataceae* (pestřecovitě)

břichatkovité typy, plodnice ± nadzemní

na povrchu tuhá okrovka, teřich za zralosti práškovitý

výtrusy kulovité, tmavé, bradavčité až ostnitě,

kapilicium chybí

jen mykorizní druhy

Scleroderma (pestřec)

tuhá peridie

teřich homogenní, záhy tmavnoucí

mírně jedovaté

Scleroderma citrinum (pestřec obecný)
jehličnaté lesy na chudých půdách

Pisolithus arrhizos (měcháč písečný)

plodnice mohutné, palicovité, částečně ponořené v substrátu

teřich sestává z peciček (peridiol)

písčité a kamenité půdy, i na kontaminovaných půdách (výsypky apod.) - využití pro rekultivace

Astraeus hygrometricus (hvězdák vláhojevný)

peridie dvojrstevná, vnější hvězdčovitě rozpraskává (~ rod *Geastrum*)

cípy silně hygroskopické

suché okraje lesů, mykoriza s borovicemi a duby

